

FOAIA POPORULUI

Organul partidului național-țărănesc.

<p>Prețul gazetei :</p> <p>Pe an 15 cor.</p> <p>Pe jumătate de an 8 „</p> <p>Pentru străinătate 20 „</p>	<p>Redacția și administrația :</p> <p>Cernăuți, strada Dominicului 16A</p> <p>Apare în fiecare Duminică.</p>	<p>Inseratele :</p> <p>Un rând petit odată . . . 40 bani</p> <p>De două ori 70 „</p> <p>De trei ori 100 „</p> <p>Un număr costă 30 bani.</p>
---	---	---

România pe calea păcii.

(L. P.) După un an și jumătate de cumplit război, după sleirea puterilor și după incredințarea că e zădarnică ori-ce prelungire a măcelului — România se declară gata să încheie pace cu puterile centrale, cu cari s'a războit. N'a putut România să meargă până la capăt cu Ententa, și vechea politică care a fost urmată de făuritorii României, Regele Carol, Rosetti, Cogălniceanu, Bratianu-tatăl și P. P. Carp, — încă odată s'a arătat ca cea mai justă.

Mulți profeți buni a avut țara românească, mulți bărbați de stat prevăzători, cu vederea limpede, — cari cu luni înainte de a intra România în război, chiar cu doi ani înainte au repetat mereu aceleași mari adevăruri în presă, în parlament, la întruniri publice — că înainte de a se gândi cineva la întregirea țării românești, trebuie să se gândească în prima linie la existența însăși a țării pe care vrea s'o întregască. Nu e destul să ai dorința de mărire a țării — ci cea ce e important e vremea, forma, sunt împrejurările, consecințele puțința realizării.

Nu gălăgioșii, nu politicianii vânători de popularitate ieftină, nu tinereții dela școli, nu impulsivii, entuziaștii și fanfaronii, sunt chemați să dea unei țări directiva politice sale, mai ales când e în joc existența ei. Și într'un război mondial când se răfuiesc statele mari, — statele mici trebuie să cumpanească mult și bine, înainte de a se arunca în vârtoarea măcelului, căci cu statul mic se poate întâmpla același

lucru ce se întâmplă cu un om care când vede într'un circ, două bestii, doi lei, sau tigri furioși încăierându-se, se bagă între ei ca să-i despartă. Ur-marea, nu-i alta de cât că sălbătăciunile furioase se reped la ființa omenească, o rup în bucăți o devorează, ca apoi, după ce au înlăturat'o din cale, să se încaiere din nou. Așa s'a întâmplat și în războiul mondial cu statele mici. Belgia, Serbia, Muntenegru, România, Portugalia, băgate în luptă, și-au jertfit toate puterile de viață, toată existența, independența și averea lor națională

— statelor mari, în slujba cărora s'au pus — au dat totul și nu s'au ales cu nimic. Și după ce au fost înlăturate din marea arenă de luptă, puterile mari au continuat să se încaiere.

Cea mai mare greșală a României a fost că s'a încrezut prea mult în puterile Rusiei, deși de atâtea ori se spunea și acolo că Rusia e un colos cu picioarele de lut, — deși istoria țării românești arăta limpede că toate războaiele ce lea purtat România alătura de Rusia, — s'au isprăvit în paguba României — și că Rusia ori când pândește și amenința neatârănarea României.

Iată de ce, când a izbucnit războiul mondial, bărbații de stat și cugetătorii mari ai României, ca Titu Maiorescu, Petru Carp, Theodor Rosetti, Alexandru Marghiloman, Constantin Stere, C. C. Arion, Virgil Arion, Dobrogeanu Gherea, au spus la ori-ce prilej:

— Să fim cu luare aminte. Suntem o țară mică, cu rezistență și resurse puține — și ar fi o nenorocire să ne aruncăm în cel mai uriaș război din

câte au fost pe lume. Fiecare pas ne-cugetat poate să devie fatal pentru cele mai esențiale interese ale țării, fiecare act mai însemnat poate să devie o problemă de viață și de moarte.

Dar acei cari au grăit astfel — n'au fost ascultați — ci au fost înfierați ca trădători de patrie, ca vânđuți nemților.

Și România a intrat în război, și a eșit bătută, fărmată, cu o generație tânără prăpădită, risipită, bolnavă, desamăgită.

Și acum, România după o crudă sângerare se întoarce la politica aceloră, cari au fost urgisiți, până mai eri.

Dacă România va reuși să încheie o pace onorabilă, — va trebui să înceapă opera grea de reculegere — nimicind din rădăcină toate păcatele politice și sociale — cari au dus-o la aventura nenorocită, la dezastru.

(Din „Foia Poporului Român“, Budapesta.)

Orațiunea

dep. Simionovici în parlament.

Înaltă cameră! Am luat cuvântul la desbaterea bugetului, pentru ca în marea țîrelor, care reprezintă trebuințele noastre, să nu se piardă partea modestă a țerișoarei noastre Bucovina, care a fost bătută cu foc și pară. Bucovina a suferit grozav în războiul acesta prin trei invasiuni și trei recuceriri. Orașele și satele noastre sunt pustiite, agricultura și industria noastră sunt nimicite, populațiunea în mare parte ologită și incapabilă la lucru, în toată țeara se lărgește mizeria neputincioasă. Bucovina și-a împlinit cu vârf datoria în războiul acesta

și trebuie să accentuez, că Românii din capul locului au ținut cu credință și s'au jertfit pentru patrie. Mai ales trebuie să amintesc, că regimentele noastre, care în cea mai mare parte se compun din Români, au luptat pe toate fronturile și fără șovăire au înfruntat moartea. N'au cerut cruțare și nici n'au fost cruțați. Regimentele aceste au luptat cu vitejie pe frontul italian și pe cel rusesc, ceea ce s'a recunoscut de repetite-ori în comunicatele statului-major, și au ieșit în totdeauna din luptele aceste cu rândurile foarte rărâte. De aceea s'ar putea crede, că populațiunea noastră se bucură de încrederea forurilor militare și ale statului. Cu durere trebuie însă să constatăm, că nu-i așa. Populațiunea noastră se tratează mai departe cu neîncredere, spionajul înflorește în țară, și trebuie mai ales să reclamez, că spionajul se îndreaptă mai ales în contra Românilor. Populațiunea română, a cărei credință pentru împărat și împărăție e tradițională, care nu s'a lăpădat nici în războiul acesta, desigur merită recunoștință mai bună, și nădăjduesc, că în urma reclamațiunii mele, biroul militar de spionaj, va fi rechemat din țară, că persecuțiunile vor fi iarăși încredințate jandarmeriei și vor fi ferite de prejudicii. Căci ofițerii, cari formează acuma așanumitul birou militar de spionaj, sunt în mare parte din Ungaria. Domnii aceștia se lasă conduși în activitatea lor de patrii naționale și de stăruința, de a arăta indispensabilitatea lor. Ar fi mai drept, de a li da drumul asupra dușmanului, decât asupra populațiunii noastre.

A doua considerațiune ce o cere țara noastră, este probarea principiului, că Bucovina a suferit și a sângerat pentru împărăție și pentru amândouă părți ale ei. Întreaga împărăție și părțile au deci datoria, de a ridica țara noastră de tot slăbită. Căminurile locuitorilor noștri trebuie din nou zidite, gospodăriile cele mari și cele mici, trebuie restituite, ca să poată iarăși lucra, agricultura, meseriile și industria trebuie redeșteptate. Avem o pretenție dreaptă către stat, ca să nu ne abandoneze și să nu lase daunele în cărucă noastră. Împărăția trebuie să ne întoarcă ceia ce am pierdut din cauza ei.

De aceea cerem înainte de toate despăgubire deplină din mijloacele statului. Și dacă cred, că Ungaria trebuie să contribuie cu o parte corespunzătoare, pentru că Bucovina a fost scutul Ungariei, se înțelege de sine, că Bucovina nu poate aștepta, până ce chestiunea aceasta de stat va fi rezolvată, trebuie numai decât desdăunată, lăsându-se în seama statului, să-și caute despăgubire la Ungaria.

Domnilor, cerem, ca direcțiile să facă toate pregătirile, pentru ca să se constate cu siguranță toate pagubele. Cerem mai ales, ca țaranii noștri să nu fie păgubiți la aceasta din cauza că nu au experiență. Restabilirea țării însă nu poate aștepta până la executarea definitivă a chestiunii despăgubirilor, ea cere ajutor imediat, care trebuie dat în două direcțiuni ș. a : 1) prin acordare de credite și 2) prin asigurarea de acarete și materii.

Pentru acordarea de credite avem înainte de toate fondul pentru credite de război, întocmit înainte de doi ani. În privința aceasta am de observat două lucruri: Mai întâiu cerem, ca fondul nostru pentru credite de război să fie tot așa de complezant și în măsură de ajuns dotat, ca și institutul de credit din Galiția.

Oamenii noștri, cari voiesc să ia împrumuturi, să nu fie chinuți cu condițiuni mai grele decât cei din Galiția, propunerile noastre pentru acordarea de credite să nu se reție la rezolvare mai mult decât cele galițiene. Ca să previn oricărei neînțelegeri, trebuie să accentuez, că nici-de-cum nu voiesc să mă plâng cu aceasta despre unii funcționari din ministerul de finanțe. Eu doresc numai o tratare deopotrivă și trebuie să rog, ca propunerile șefului nostru de țară să nu fie mai prejos decât cele ale locțiitorului din Galiția.

În al doilea rând trebuie să exprim dorința, ca fondul nostru pentru credite să nu se desvolte la un institut de credite pentru proprietarii mari și industriașii mari, ci să-i considere mai ales pe țaranii noștri, dându-le posibilitatea să-și restabilească gospodăriile și să poată cumpara pământ. Căci guvernul la nici o acțiune nu are voie să uite, că țaranul s'a dovedit și'n războiul acesta, atât la front, cât și acasă, că formează spinarea vieții

noastre politice. De aceea lui înainte de toate trebuie să-i întindem mâna de ajutor. Am nădejdea firmă, că fondul pentru credite de război își va implini chemarea adevărată.

(Va urma).

Românii din Ungaria.

Din discursul deputatului Dr. Teodor Mihali

ținut în Camera ungară la 31 Ianuarie 1918.

Am datoria și totodată autorizația de a da expresiune ținutei ce o ia partidul național român față de noul guvern. Înainte de toate țin se relev că îndepărtarea dela putere a contelui Tisza și a guvernului său a scăpat poporul român din Ungaria de o grea apăsare.

În atmosfera mai senină creiată prin îndepărtarea guvernului violent, asupritor, imperialist, poporul român a manifestat față de guvernul Esterhazy, dacă nu încredere deplină, totuși o oarecare nădejde nehotărâtă, întemeindu-și aceasta mai ales pe faptul, că ministerul Esterhazy era considerat drept guvernul democrației, al votului universal-cinstit, făcând parte din acest guvern pe lângă șoviniștii imperialiști neimblânziți și astfel de bărbați, în cari puteau avea încredere și părtașii adevăratei democrații. Apoi anumite partide într'adevăr democratice unite în blocul sufragiului, păreau a oferi garanții oarecari, că guvernul Esterhazy voiește într'adevăr să fie guvernul libertăților constituționale, al dreptului popoarelor, al împărăției, al înțelegerii dintre popoare.

Dar în scurtă vreme ne-am încredințat, că nădejile noastre au fost iluziuni deșarte. În câteva luni țara a văzut că nu e nici un fel de deosebire între guvernul Tisza și guvernul Esterhazy și la urmă am fost martori, cum s'au frânt în scurtă vreme toate energiile unui tânăr simpatic și cum s'au desfăcut puterile politice, cari pretextau a se fi unit în scopul creării democrației.

În cursul acestui interval, nu a simțit poporul român nici un fel de ușurare. Din potrivă, spre cea mai mare durere a noastră, și spre surprinderea tuturor Maghiarilor adevărați, care cu convingere și prin învățămintele istoriei

așteaptă mărirea și fericirea Ungariei viitoare dela adevărata democrație a țării, dela împăcarea tuturor popoarelor ei, guvernul Esterhazy a urmat pur și simplu calea pornită de guvernul muncii nu numai în toate acele chestiuni cari zguduie acum lumea, dar și în chestiuni interne, mai ales în prigo-nirea poporului român din Ungaria, a întrecut guvernul precedent.

În noua formațiune a guvernului nu vedem nici o schimbare față de trecut. Aceiași oameni, aceleași idei, aceleași căi și metode și deosebirea e numai, că partidele întru adevăr democratic, partidul social-democrat, partidul Karolyi, 48-ist și partidul radical au devenit rezervate față de noul guvern și acest fenomen este o dovadă hotărâtoare, că formațiunea nouă nu înseamnă apropiere de democrație, ci o îndepărtare dela aceasta.

Suntem deci cu neîncredere în noul guvern și în lupta contra acestui guvern partidul național român își va pune toate energiile în serviciul acelor, cari scriu pe drapelul lor adevărata democrație, înțelegerea dintre popoare întemeiată pe reciprocitate, pacifismul civilizației omenești.

Guvernul Tisza fără orice pricină și motiv a aruncat în temnița internării mii și mii de Români, chiar și din comitatele situate la 3—400 klm. depărtare de câmpul de luptă. S'a dat liber frâu detestabilei răsbunări personale, și fiecare solgăbirău, notar și scriitorăș putea alege în dragă voie, jertfele din aceia, cari vr'odată s'au uitat codiș la ei sau au protestat contra vre-unei fapte nedrepte. Pe baza unor minciuni infame, bănuieli subțiri ridicole sau interpretarea falsă a unor situațiuni provocate de starea inevitabilă și firească creată de războiu, mii de inși au fost aruncați în temnițe și mai ales închisorile Ardealului sunt țicsite de mii de Români: bătrâni, bărbați, femei și copii îndură umanitatea și dreptatea guvernului Ungariei. Poporul român va pomeni cu groază un veac de arândul numele contelui Stefan Tisza. Și dv. nici astăzi nu ați pus capăt acestei nedreptăți îngrozitoare. Scumpii nostri frați gem acolo în temnița grea a internării în temnițele statului, pe când tații, frații și copiii lor își varsă sângele pe toate câmpurile de luptă

ale Europei centrale pentru statul maghiar și siguranța casei de Habsburg-Lotharingia.

Ministrul culturii maghiare, ministrul de culte nebun în șovinism, închide cu sutele școlile românești și voiește să silească cel puțin 500 învățători români să ieie lumea în cap. Își trimite comisarul în sala consistorului român din Sbiu și cu amenințări stoarce dela acesta nimicirea culturii poporului român. În pedagogiile române organizează un birou polițienesc și profesorii își fac lecțiile cu control polițienesc. Acești comisari sunt îndreptățiti chiar și a da note elevilor.

Același ministru voiește să creieze autonomia catolică și în proiectul său de lege voiește în mod nelegal prin contrabandă să contopească în organizația bisericii romano-catolice și metropolia greco-cat. română, a cărei autonomie este pe veci asigurată prin cuvânt regal și lege.

Același ministru prezintă un proiect de lege despre punerea treptată în practică a legii XX din 1848 și oferă bisericii reformate 120,600.000 cor., bisericii evanghelice 54,600.000 cor., bis. ev. luterane din Ardeal 12 milioane, bis. unitare care numără cam 100.000 suflete 6.000.000 cor., confesiunii izraelite 25 milioane cor., dar nici un ban bisericii gr.-or. române din Ungaria, care numără peste 2 milioane suflete și nici un ban bisericii gr.-cat. române din patrie, care mângăie și crește în credință cătră tron și patrie peste un milion de suflete. Dar după ce la aceste confesiuni aparțin 3 milioane și jumătate Români lovește d. ministru al cultelor simplamente în față aceste confesiuni, pe când pe toate câmpurile de luptă ale Europei centrale își varsă peste 600.000 soldați români sângele pentru statul maghiar și siguranța tronului Casei de Habsburg-Lotharingia.

Spiritul vremii v'a silit să lărgiți drepturile politice. Și atunci vă acoperiți intențiunile cu mantaua păcatelor seculare ale statului ungar, care stat și-a lăsat popoarele nemeghiare în deplină lipsă de cultură și sub pretextul acestei lipse de culturi, deja de mult devenit ridicol în fața istoriei și științei, voiți din nou să lipsiți poporul român de posibilitatea a se afirma politicește în

raport cu numărul său. Analfabeți lucrează pământul, asudă în fabrici, sunt eroi pe câmpurile de luptă, plătesc îngrozitoarele dări directe și cele indirecte și mai mari, cei mai mulți își cresc cuminte și moral familiile, dar drept de vot nu pot avea, pentru că ei sunt mai ales români și pentru aceea trebuie prostită țara, că votul analfabeților înseamnă o primejdie pentru țară în același moment, când se preamăresc bulgarii, la cari fiecare om de 20 ani e alegător, fără privire de este sau nu analfabet.

În acest mod se face, că 61% a alegătorilor sunt Maghiari și abia 9% români, cu toate că chiar și după statistica oficiala sunt 16% a populațiunii țării români. Aceasta e dreptatea făcută de guvernul maghiar. Pe deasupra se introduce în proiectul de reformă §-ul rușimos 175, care nu are păreche în nici o lege electorală din vre-un stat civilizată al lumii, stabilind incompatibilitatea penală pentru deputatul condamnat pentru agitație contra naționalității. E liber a agita contra clasei sociale, contra confesiunii, contra libertății, contra civilizației, este permis a agita și contra lui Dumnezeu, cu toate aceste poți fi deputat, dar nu poți fi deputat dacă agiți contra naționalității. Sub acest titlu s'au condamnat, spre exemplu, la 1894 la temniță de 35 ani 17 bărbați conducători politici.

Dar aceasta nu ajunge, ci guvernul contra legilor pozitive în vigoare, împiedecă prin ordonanțe mișcarea imobiililor în regiunile naționalităților și românilor. Zadarnic vine românul acasă de pe câmpul de luptă, dacă are vreo câțiva creștari și nu e pe deplin cerșetor, nu poate cumpăra pământ, pentru că guvernul îl oprește și pretinde, ca aceste ordonanțe să se execute cu mult mai aspru decât ar trebui.

Tot în senzul ordonanței ministrului, după cum am amintit, nu s'a admis nici în școalele confesionale și nici în preparandii uzul limbei materne. Comisarul ministerial controlează aceasta. Când doriți, ca numai acela să poată fi alegător, care știe scrie și ceti, nu numai nu oferiți prilej să învețe, ci în loc de a promova ca poporul să învețe în școalele sale a scrie și ceti, împiedecați aceasta.

Națiunea română suferă în Ungaria sub robie politică și politica dominantă maghiară stă până astăzi în serviciul asupririi. Și așa cred, că sub acest raport nu se deosebește întru nimic programul guvernului de acum de cele de până acum. Astfel poporul român nu are încredere în acest guvern.

Cântece de pe frontul Izontului.

Frunză verde trei granate,
Tunul bubue a moarte,
Dar când le auzi pi toate
Te cuprind fiori de moarte,
Și când pocnesc, că sunt multe
Crezi că pământul se rupe.
Dar și Talianul fuge,
Fuge și mereu se duce;
Că în trei ori patru zile
Nu mai vezi pe câmp pre nime!
Fugă bată-l Dumnezeu
Nici mai bine nici mai rău
Numai cum i-oiu dori eu!

Pădurice cu bujori
Cântă cucul la ficiori,
Că li-i jele și li-i dor
După gura fetelor!
După loc cu iarba verde,
După satul cel cu fete,
După plug și după coasă,
După neveste frumoase,
După florile din vale,
După fete jucătoare!

Frunză verde de răchită,
Fetele nu se mărită;
Flăcăii când erau acasă
Toate se țineau făloase.
Li-au trebuit domni și popi
Și-acum sunt buni și cei șchiopi!

Foaie verde din Banat,
Când de-acasă am plecat,
Ziua bună mi-am luat,
Și din gur'am cuvântat:
»Ziua bună maica mea,
Știu că nu mi-i mai vedea!
Știe bumul Dumnezeu,
Mai vin eu în satul meu!
Știe Maica Precista,
Mai vin eu acas' ori 'ba!
Dar mă rog la Dumnia-ta
Iubită măicuța mea,
Să te rogi la Dumnezeu,
Să fie pe gândul meu,
Să mor unde m'am născut,
Nu pe câmp necunoscut!»

Focul să te mănse lume,
Că ești neagră c'a-un cărbune!
De-ai mai fi, de n'ai mai fi
În tine nu pot trăi!
De-ar fi lumea de hârtie.
Ași aprinde-o 'ntr'o mânăie;
Dară lumea e de piatră,
Nu s'aprinde de odată!
Inima mi-i cu venin,
Ca păharul când o plin.
Ș'-așa-i plină de năcaz,
Ca poharul când e ras;
Că așa-mi trec zilele mele,
O zi bună, șese rele,
Să mă vezi mai întreba:
»Ce mi-i galbănă fața?»
Față galbănă am eu,
C'am plecat din satul meu,
Și-am plecat în țări străine,
Unde cunosc pre nime,
Nici chiar frunza nici iarba,
Care-i prin toată lumea!
Că nici iarba-i ca la noi,
Ci-i tot verde, fără flori!
Draga mea inimă bună,
Cum nu te-am avut de-o lună!
Nici de-o lună, nici de-un an,
Nici acuma nu te am!
Și de-un an, ba chiar de doi,
De când s'a pornit războiu,
Tot așa aveți și voi!
Supărare, voie rea
S'a pus la inima mea,
Și-au făcut așezământ
Să mă bage în mormânt!
Și-așa-mi vine câte-odată,
Să dau cu cuțitu'n piatră,
Să se facă toată fum
Inimii ca să-i fac drum.
Din cuțit să iasă foc
Inimii să-i facă loc!
Mult mă mir de alții'n lume
Cum le merge'n toate bine,
Dară mie-mi merge rău
Fuge binele'n părau!
Binele de mine fuge
Răul dinapoi m'a ajunge!

Auzit dela sergentul Ioan Constantinescu,
de stegariul Ioan Bolocan.

Foaia Poporului

se trimete numai
acelora cari plătesc
abonamentul înainte

Știri mărunte.

Decorat. Păr. Gavril Boca, curat militar la regimentul teritorial Nr. 22, de prezent la o colonă sanitară de deviziune, a fost decorat pentru ținuta vitejească și plină de jertfe cu crucea de cavaler al ordinului Francisc-Iosefin cu decorația de războiu și cu săbii

Dep. Isopescul-Grecul a ținut în parlament cu prilejul desbaterii bugetului o cuvântare, în care a cerut autonomie pentru națiunile din Austria și egala lor îndreptățire. Vom reveni.

Ce-i cu consistoriul nostru? Au trecut șapte luni, de când ostașii noștri viteji au recucerit Bucovina. Aproape toate oficiile noastre s'au întors în țară. Numai biserica noastră, rămasă la intrarea dușmanului în țară, în paza Domnului, până azi nu se poate bucura, de a avea capul ei și consistoriul în țară. Metropolitul bătrân și consilierii consistoriali pribegesc în țări străine, lăsând biserica fără conducere. Mulți se întreabă, ce să fie cauza? Nepăsare sau sunt alte pricini la mijloc, pe cari nu le putem pătrunde? Mai mulți abonați ne întreabă de adresa consistoriului și trebuie să li spunem, că n'o știm.

Știri ultime.

La București au început Duminică trecută pertractările de pace cu România. Din partea României pertractează ministrul președinte generalul Averescu cu reprezentantul nostru contele Czernin și delegatul german Kuhlmann. Contele Czernin a avut în 27 Faur pe teritoriul ocupat de Români o întrevedere cu regele Ferdinand, ca să-i comunice condițiunile de pace. În urma acestei întrevederi s'au întrerupt pertractările, pentru ca oamenii de stat ai României să poată sfătui asupra acestor condițiuni. Generalul Averescu să fi plecat spre scopul acesta la Iași.

— În Brest-Litowsk ieri s'au întrunit delegații ruși cu delegații noștri și ale aliaților ca să semneze tractatul de pace.

Calendar Februarie 1918

Ziua	Calendarul vechiu	Cel nou
Duminică	18 P. Leontie	3
Luni	19 Ap. Archip	4
Marti	20 P. Leon ep.	5
Miercuri	21 P. Timoteiu	6
Joi	22 M. din Eugenia	7
Vineri	23 M. Policarp	8
Sâmbătă	24 † Ail. cap. S. Ioan Bot.	9
Duminică	25 P. Tarasie	10
Luni	26 P. Porfirie	11
Marti	27 P. Procopie	12
Miercuri	28 P. Vasilie	13

Germania avea să primească Muntenia, Rusia Moldova, iar Bulgaria Dobrogea! Așa se explică întreaga purtare a Rusiei și alte fapte caracteristice și anume:

1) Ambasadorul german von de Busche plecând din București, după declarația de războiu a României și anume prin Moldova (la Predeal începuseră ostilitățile) și ajungând la Siret, a spus secretarului ambasadei americane Andrews, care îl însoțea, arătându-i Siretul: Aceasta va fi noua graniță a Rusiei! 2) La finele lui Noemvrie înainte de căderea Bucureștiului armata română a opus încă o viuă rezistență pe malurile Neajlovului și la Glavacioc, armata rusă, care se afla numai la vre-o 10—20 km., chemată repede în ajutor, a refuzat a da orice ajutor, iar generalul rus comandant, a declarat, că are ordin a nu se angaja în nici o luptă cu Germanii, ci a proteja retragerea armatei române, ocolind orice ciocnire și se ocupe apoi malurile Siretelut. Abia acolo are ordin să înceapă din nou lupta. 3) În cursul iernei 1916 încep a veni numeroase armate ruse în Moldova, aproape un milion de oameni, cari ocupă aproape toate fronturile, deși atunci se știa că este imposibilă orice ofensivă în Moldova, fiind zăpezi de un metru înălțime. Armatele aceste nu aveau nici artilerie, nici armamentul necesar pentru începerea unei ofensive și generalul Sakharov întrebând, ce rost au aceste armate acum în Moldova, răspunde în mod sincer: Am ordin să ocup Moldova!

Armata rusă intră în Moldova se revarsă asupra județelor storcând toate resursele țării, întreaga ei întreținere se făcea din cele rechiziționate în țară, din Rusia nu se trimitea nimic. De aci a urmat o lipsă, care degenerase aproape într'o foamete, la care se mai adăoga și tifosul exantemic. Toate aceste au cauzat enormele pierderi survenite după retragerea armatei și a populației în Moldova și cari sunt evaluate la peste 100.000 soldați și aproape 300.000 civili morți, în mare parte tineri de 18—20 ani, cari au fost duși în Moldova odată cu armata, spre a nu rămânea în teritoriile ocupate.

(Din „Foaiă Poporului Român“, Budapesta.)

Orațiunea

dep. Simionovici în parlament.

(Urmare și fine).

Pentru acordarea de împrumuturi este deci grijit în țara noastră; trebuie însă să spun, că pentru procurarea materialurilor nu s'a grijit în Bucovina în aceeași măsură ca în Galiția. Nu voi deocamdată să fac recriminațiuni, ci numai să fac atent la primejdia ce ne amenință din cauza întârzierii. Trebuie numai decât să grăbim. Stăpânirea n'are voie să steie cu mâinile în sân și să aștepte propuneri, cari să vie de jos dela popor, căci acolo domnește foamea, sărăcia și istovirea. Și dacă stăpânirea nu va întinde energic și repede mâna de ajutor, nenorocirea nu-i de înlăturat. Avem lipsă de toate materialurile de exploatare, mai ales de sămânță, de mijloace de transport, țara e aproape despoiată de vite, industriile noastre n'au mașini nici materialuri de exploatare. Deasemenea și meseriașii. Dacă nu se vor lua imediat măsuri de a asigura după un plan detaliat și cuprinzător materialuri de exploatare, atunci nu numai că se va face imposibilă o restabilire a țării cu rânduiială, ci țara va fi mânăată fără scăpare în brațele cămătarilor.

Guvernul trebuie deci să deie mână de ajutor șefului țării, care înainte de toate are să grijească de restabilirea țării. În serviciul acestei acțiuni trebuie pus și fondul religios și întreprinderile statului; dară și idustiile referitoare din țară, fabrica de sticlă, fabrica de ciment, cărămidăriile trebuie ajutate prin împrumuturi, ca să poată începe lucrul, silindu-i astfel în serviciul restabilirii țării. Mai ales însă trebuie de înlesnit consiliului cultural, să poată asigura fără zăbavă pentru țară vite, sămânță și acarete de gospodărie.

Domnilor, Dupăcum vedeți, cererile noastre sunt nu numai modeste, ci li-am restrâns numai la cele mai de nevoie. Vremea e prea serioasă și nevoia prea mare, ca să ne întocmim la târguială. Nici un guvern nu poate să deie mai puțin decum am cerut acuma, dacă voiește să redeștepte țeara noastră greu încercată la viață.

Guvernul trebuie să deie țării posibilitatea, de a se întoarce măcar cât

de cât la starea de mai nainte, și țara se va desvolta apoi din puteri proprii la lucru liniștit și productiv și la o cooperare în unire a tuturor națiunilor. Într'un punct, Domnilor, se deosebește țara noastră de multe provincii ale împărăției. Cu toate că războiul ne-a bântuit amarnic, cu toate că s'a păcătuit mult cu populațiunea română din țară, el n'a putut suprima dorința, ca Bucovina să rămâie în întregime la împărăție. Nici când n'am cerut ceva dela vecinii noștri, dară totașa n'avem ce da nici unuia din vecinii noștri. Vecinul, care cere ceva dela noi, primejduește viața noastră. Aceasta trebuie s'o spun odată pentru totdeauna ucraienilor din Galiția.

Domnilor, cu reînvierea noastră economică ne vom întoarce și la viața noastră culturală. Vieții noastre culturale vom da caracterul, care corespunde împrejurărilor noastre politice și culturale. Vom griji din nou pentru școlile noastre, pentru ca să promoveze aspirațiunile noastre culturale. În ce privește aceasta însă vom trebui să îndreptăm privirile mai mult decum s'a făcut până acuma la învățământul pentru meserie, gospodărie și comerț. Nu vom inceta să grijim de școlile noastre elementare și secundare. Și dacă în privința aceasta vom fi ajuns măcar la stările de mai nainte, atunci vom începe lupta pentru universitatea noastră contra reprezentanților germani, cu mai puțină ură decum o fac ei, dară cu documente mai pozitive, și nădăjduim să-l ducem cu ispravă la capăt. Cerem deci, ca guvernul să restituie Bucovinenilor Bucovina vitală, de toate celelalte vom îngriji noi înși-ne.

Calendar

Martie 1918

Ziua	Calendariul vechiu	Cel nou
Joi	1 M. Eudochia	14
Vineri	2 M. Teodot	15
Sâmbătă	3 M. Eutropie	16
Duminică	4 C. Gerasim.	17
Luni	5 M. Conon	18
Marți	6 SS. 42 Martiri	19
Miercuri	7 M. D. Gherson	20
Joi	8 P. Teofilact	21
Vineri	9 † SS. 40 Mart. din Sev.	22
Sâmbătă	10 M. Codrat	23

Națiunea română suferă în Ungaria sub robie politică și politica dominantă maghiară stă până astăzi în serviciul asupririi. Și așa cred, că sub acest raport nu se deosebește întru nimic programul guvernului de acum de cele de până acum. Astfel poporul român nu are încredere în acest guvern.

Cântece de pe frontul Izontului.

Frunză verde trei granate,
Tunul bubue a moarte,
Dar când le auzi pi toate
Te cuprind fiori de moarte,
Și când pocnesc, că sunt multe
Crezi că pământul se rupe.
Dar și Talianul fuge,
Fuge și mereu se duce;
Că în trei ori patru zile
Nu mai vezi pe câmp pre nime!
Fugă bată-l Dumnezeu
Nici mai bine nici mai rău
Numai cum i-oiu dori eu!

Pădurice cu bujori
Cântă cucul la ficiori,
Că li-i jele și li-i dor
După gura fetelor!
După loc cu iarba verde,
După satul cel cu fete,
După plug și după coasă,
După neveste frumoase,
După florile din vale,
După fete jucătoare!

Frunză verde de răchită,
Fetele nu se mărită;
Flăcăii când erau acasă
Toate se țineau făloase.
Li-au trebuit domni și popi
Și-acum sunt buni și cei șchiopi!

Foaie verde din Banat,
Când de-acasă am plecat,
Ziua bună mi-am luat,
Și din gur'am cuvântat:
»Ziua bună maica mea,
Știu că nu mi-i mai vedea!
Știe bumul Dumnezeu,
Mai vin eu în satul meu!
Știe Maica Precista,
Mai vin eu acas' ori 'ba!
Dar mă rog la Dumnia-ta
Iubită măicuța mea,
Să te rogi la Dumnezeu,
Să fie pe gândul meu.
Să mor unde m'am născut,
Nu pe câmp necunoscut!«

Focul să te mănse lume,
Că ești neagră c'a-un cărbune!
De-ai mai fi, de n'ai mai fi
În tine nu pot trăi!
De-ar fi lumea de hârtie.
Ași aprinde-o 'ntr'o mânăie;
Dară lumea e de piatră,
Nu s'aprinde de odată!
Inima mi-i cu venin,
Ca păharul când o plin.
Ș'-așa-i plină de năcaz,
Ca poharul când e ras;
Că așa-mi trec zilele mele,
O zi bună, șese rele,
Să mă vezi mai întreba:
»Ce mi-i galbănă fața?«
Față galbănă am eu,
C'am plecat din satul meu,
Și-am plecat în țări străine,
Unde cunosc pre nime,
Nici chiar frunza nici iarba,
Care-i prin toată lumea!
Că nici iarba-i ca la noi,
Ci-i tot verde, fără flori!
Draga mea inimă bună,
Cum nu te-am avut de-o lună!
Nici de-o lună, nici de-un an,
Nici acuma nu te am!
Și de-un an, ba chiar de doi,
De când s'a pornit războiu,
Tot așa aveți și voi!
Supărare, voie rea
S'a pus la inima mea,
Și-au făcut așezământ
Să mă bage în mormânt!
Și-așa-mi vine câte-odată,
Să dau cu cuțitu'n piatră,
Să se facă toată fum
Inimii ca să-i fac drum.
Din cuțit să iasă foc
Inimii să-i facă loc!
Mult mă mir de alții'n lume
Cum le merge'n toate bine,
Dară mie-mi merge rău
Fuge binele'n părâu!
Binele de mine fuge
Răul dinapoi m'a ajunge!

Auzit dela sergentul Ioan Constantinescu,
de stegariul Ioan Bolocan.

Foia Poporului

se trimete numai
acelora cari plătesc
abonamentul înainte

Știri mărunte.

Decorat. Păr. Gavril Boca, curat militar la regimentul teritorial Nr. 22, de prezent la o colonă sanitară de deviziune, a fost decorat pentru ținuta vitejească și plină de jertfe cu crucea de cavaler al ordinului Francisc-Iosefin cu decorația de războiu și cu săbii

Dep. Isopescul-Grecul a ținut în parlament cu prilejul desbaterii bugetului o cuvântare, în care a cerut autonomie pentru națiunile din Austria și egala lor îndreptățire. Vom reveni.

Ce-i cu consistoriul nostru? Au trecut șapte luni, de când ostașii noștri viteji au recucerit Bucovina. Aproape toate oficiile noastre s'au întors în țară. Numai biserica noastră, rămasă la intrarea dușmanului în țară, în paza Domnului, până azi nu se poate bucura, de a avea capul ei și consistoriul în țară. Metropolitul bătrân și consilierii consistoriali pribegesc în țări străine, lăsând biserica fără conducere. Mulți se întreabă, ce să fie cauza? Nepăsare sau sunt alte pricini la mijloc, pe cari nu le putem pătrunde? Mai mulți abonați ne întreabă de adresa consistoriului și trebuie să li spunem, că n'o știm.

Știri ultime.

La București au început Duminică trecută pertractările de pace cu România. Din partea României pertractează ministrul președinte generalul Averescu cu reprezentantul nostru contele Czernin și delegatul german Kühlmann. Contele Czernin a avut în 27 Faur pe teritoriul ocupat de Români o întrevedere cu regele Ferdinand, ca să-i comunice condițiunile de pace. În urma acestei întrevederi s'au întrerupt pertractările, pentru ca oamenii de stat ai României să poată sfătui asupra acestor condițiuni. Generalul Averescu să fi plecat spre scopul acesta la Iași.

— În Brest-Litovsk ieri s'au întrunit delegații ruși cu delegații noștri și ale aliaților ca să semneze tractatul de pace.

Calendar Februarie 1918

Ziua	Calendarul vechiu	Cel nou
Duminică	18 P. Leontie	3
Luni	19 Ap. Archip	4
Mărti	20 P. Leon ep.	5
Miercuri	21 P. Timoteiu	6
Joi	22 M. din Eugenia	7
Vineri	23 M. Policarp	8
Sâmbătă	24 † Ail. cap. S. Ioan Bot.	9
Duminică	25 P. Tarasie	10
Luni	26 P. Porfirie	11
Mărti	27 P. Procopie	12
Miercuri	28 P. Vasilie	13